

This eChok volume of
Deuteronomy
Volume 1

is Dedicated in honor of

Lilian and Nathan Haber

Dedicated by Amy and Jimmy

no justice in the land [at that time and Yirmiyahu prayed only as a preventive measure.] since they had sought schemes to catch him without his knowledge. As it says, “perhaps he will be enticed and we will prevail against him.” (Jeremiah 20:10) So we see that

he could not guard himself against them, and they would chase him out of his inheritance and take his sustenance [if God did not avenge his cause].

Practical Law:

Rambam, Laws of Blessings, Chapter 3

(1) One who eats bread must precede it with the blessing, “Blessed are You, Lord our God, King of the universe, Who brings forth bread from the earth” (המוציא) and afterward, the four blessings [of Grace after meals]. If one eats grain that was boiled as it is [i.e., whole], he says beforehand the blessing “Who creates the fruit of the earth” (בורא פרי האדמה) and afterwards “Who creates many living things” (בורא נפשות רבות). If one eats flour, he precedes it with the blessing “by Whose word all things came into being” (שהכל) and afterwards “Who creates many living things.”

(2) If flour made from one of the five species is boiled and mixed with water or some other liquid: If [the mixture] is thick enough to be suitable for eating and chewing, one recites the blessing “Who creates [many] kinds of food” (בורא מיני מזונות) prior to eating it and afterwards “for the sustenance and for the nourishment” (על המחיה). But if [the mixture] is soft enough to be suitable for drinking, he precedes it with the blessing “by Whose word all things came into being” and afterwards “Who creates many living things.”

לְפָנֶיהָ בִקֵּשׁ נִקְמָה בִּי לֵית דִּינָא בְּאַרְעָא בִּי הִיוּ
חִפְצִים בְּעֵלְיָהּ בְּלֵא יְדִיעַתוֹ לְתַפְשׂוּ שְׂנֵאֲמַר
(ירמיה ב) אוֹלֵי יְפוּתָהּ וְנוֹכְלָה לֹא הָרִי לֹא יוֹכֵל
לְהַשְׁמֵר מֵהֶם וּמִגְרָשִׁים אוֹתוֹ מִנְחֻלְתּוֹ
וּמְזוֹנוֹתָיו יִקְחוּ.

הלכה

הרמב"ם הלכות ברכות פרק ג

א הָאוֹכֵל פֶּת חַיֵּב לְבָרֵךְ לְפָנֶיהָ: בְּרוּךְ אַתָּה
אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם הַמוֹצִיא לֶחֶם מִן
הָאָרֶץ, וְלֹאֲחֲרֶיהָ אַרְבַּע בְּרֻכּוֹת. אֲכַל דָּגָן
שְׁלוּק כְּמוֹ שֶׁהוּא מְבָרֵךְ לְפָנָיו בּוֹרֵא פְּרִי
הָאֲדָמָה וְלֹאֲחֲרָיו בּוֹרֵא נִפְשׁוֹת רַבּוֹת. אֲכַל
קֶמַח, מְבָרֵךְ לְפָנָיו שֶׁהִכֵּל וְלֹאֲחֲרָיו בּוֹרֵא
נִפְשׁוֹת רַבּוֹת: ב קֶמַח שֶׁל אֶחָד מִחֻמְשַׁת
הַמִּינִין שֶׁשְׁלֻקוּהוּ וְעָרְבוּ בְּמִים אוּ בְּשֶׂאֵר
מִשְׁקִים אִם הָיָה עֵבֶה כְּדִי שִׁיְהִיָּה רָאוּי
לְאֲכִילָה וְלִלְעֶסוֹ מְבָרֵךְ עָלָיו בְּתַחֲלָה בּוֹרֵא
מִינֵי מְזוֹנוֹת וּלְבִסּוּף עַל הַמַּחְיָה וְעַל
הַכֹּלְכָלָה וְאִם הָיָה רַךְ כְּדִי שִׁיְהִיָּה רָאוּי
לְשִׁתְיָהּ מְבָרֵךְ עָלָיו בְּתַחֲלָה שֶׁהִכֵּל וּלְבִסּוּף
בּוֹרֵא נִפְשׁוֹת רַבּוֹת:

SHOFTIM FOR WEDNESDAY

TORAH

שופטים ליום רביעי

תורה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ו דמילוי וו דשם ב"ן לקנות בו הארת נפש משבת הבאה

יֵא עַל מֵימַר אוֹרֵיתָא דִּי יִלְפִנְךָ
וְעַל דִּינָא דִּי יִמְרוֹן לְךָ תַּעֲבֹד
לֹא תִסְטִי מִן פְּתִגְמָא דִּי תְּחוּן

יֵא עַל־פִּי הַתּוֹרָה אֲשֶׁר יוֹרוּךְ וְעַל־הַמִּשְׁפָּט
אֲשֶׁר־יֹאמְרוּ לְךָ תַּעֲשֶׂה לֹא תִסּוֹר מִן־

(11) You will do according to the law which they will instruct you, and according to the judgment which they will say to you do not divert right or left,

לך ימינא ושמאלא: יב וגבר
די יעבד ברשע בדיל דלא
לקבלא מן כהנא דקאם
לשמשא תמן קדם יי אלהך
או מן דינא ויתקטל גברא
ההוא ותפלי עבד דביש
מישראל: יג וכל עמא ישמעון
וידחלו ולא ירשיעון עוד:
יד ארי תעול לארעא דיי
אלהך יהב לך ותירתה ותיתב
בה ותימר אמני עלי מלכא
ככל עממיא די בסחרני:
טו מנאה תמני עלך מלכא די
יתרעי יי אלהך בה מגו אחיך
תמני עלך מלכא לית לך רשו
למנאה עלך גבר נוכרי די לא

הַדְּבַר אֲשֶׁר־יִגִּידוּ לְךָ יְמִין וּשְׂמֹאל:
יב וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְּזוּזוֹן לְבַלְתִּי שְׁמַע
אֶל־הַכֹּהֵן הַעֹמֵד לְשֵׁרֵת שֵׁם אֶת־יְהוָה
אֱלֹהֶיךָ אוֹ אֶל־הַשֹּׁפֵט וּמֵת הָאִישׁ הַהוּא
וּבַעֲרַת הָרַע מִיִּשְׂרָאֵל: יג וְכָל־הָעַם יִשְׁמְעוּ
וַיִּרְאוּ וְלֹא יִזְדוֹן עוֹד: ס שְׁנֵי יָדַי כִּי־תִבֹא
אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ
וַיִּרְשָׁתָהּ וַיִּשְׁבַּתָּהּ בָּהּ וְאָמַרְתָּ אֲשִׁימָה עָלַי
מֶלֶךְ כְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבְתַי: טו שׁוֹם
תִּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ אֲשֶׁר יִבְחַר יְהוָה אֱלֹהֶיךָ
בּוֹ מִקֶּרֶב אַחֶיךָ תִּשִׂים עָלֶיךָ מֶלֶךְ לֹא
תוּכַל לִתֵּת עָלֶיךָ אִישׁ נֹכְרִי אֲשֶׁר לֹא־

from the word which they will tell you. (12) And the man who will intentionally perpetrate, not hearkening to the priest who stands to serve the Lord your God there, or to the judge — and that man will die, and you will exterminate the evil from Israel. (13) And all the people will listen, and they will fear, and will no longer perpetrate intentionally. (14) When you have come to the land which the Lord your God gives to you, and you will possess it, and you will live therein, and you will say, I will set a king over me, just like all the nations that are around me. (15) You may surely set a king over you, one whom the Lord your God will choose; from among your brothers, you will set a king over you; you may not appoint a foreigner over you, one who is not your brother.

RASHI

(11) [Do not divert] right or left, [from the word which they will tell you,] — Even if this judge tells you that right is left, and that left is right [you must always assume that you are mistaken and he is correct, for

God endows him with holy inspiration.] How much more so, if he tells you that right is right, and left, left. (Sifrei) (13) **And all the people will listen** — From here we derive that they postpone his execution [i.e., of the ממרא וקן ממרא] until the [foot] Festival [during the time of appearance in Jerusalem of all Israel], and they execute him on the Festival. (Sanhedrin 89a)

רש"י

(יא) ימין ושמאל. אפלו אומר לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין וכ"ש שאומר לך על ימין ימין ועל שמאל שמאל: (יג) וְכָל הָעַם יִשְׁמְעוּ. מכאן שממתינין לו עד הרגל וממיתין אותו ברגל:

לָךְ יִמְיֵנָא וּשְׂמָאלָא: יב וְגַבְרָה
 דִּי יַעֲבֹד בְּרִשְׁעָא בְּדִיל דְּלֹא
 לְקַבְּלָא מִן כְּהֵנָּא דְקָאִם
 לְשִׁמְשָׂא תַּמָּן קָדָם יי אֱלֹהֵךָ
 אוּ מִן דִּינָא וְיִתְקַטֵּל גְּבָרָא
 הַהוּא וּתְפִלֵּי עֲבַד דְּבִישׁ
 מִיִּשְׂרָאֵל: יג וְכֹל עֲמָא יִשְׁמְעוּן
 וְיִדְחִלוּן וְלֹא יִרְשִׁיעוּן עוֹד:
 יד אַרְי תְּעוּל לְאַרְעָא דִּי
 אֱלֹהֵךָ יֵהֵב לָךְ וְתִירְתָהּ וְתִיתַב
 בָּהּ וְתִימַר אֲמֵנִי עֲלֵי מַלְכָּא
 כְּכֹל עֲמֻמָּא דִּי בְּסַחְרֵנִי:
 טו מִנְּאָה תִּמְנִי עֲלֵךְ מַלְכָּא דִּי
 יִתְרַעֲי יי אֱלֹהֵךָ בַּהּ מִגּוֹ אַחִיךָ
 תִּמְנִי עֲלֵךְ מַלְכָּא לִית לָךְ רִשׁוֹ
 לְמִנְּאָה עֲלֵךְ גְּבָר נּוֹכְרֵי דִּי לֹא

הַדָּבָר אֲשֶׁר־יִגִּידוּ לָךְ יִמִּין וּשְׂמָאל:
 יב וְהָאִישׁ אֲשֶׁר־יַעֲשֶׂה בְּזוֹנוֹן לְבַלְתִּי שְׁמַע
 אֶל־הַכֹּהֵן הָעֹמֵד לְשֹׂרֵת שֵׁם אֶת־יְדוּהָ
 אֱלֹהֶיךָ אוּ אֶל־הַשֹּׁפֵט וּמֵת הָאִישׁ הַהוּא
 וּבַעֲרַת הָרַע מִיִּשְׂרָאֵל: יג וְכָל־הָעַם יִשְׁמְעוּ
 וְיִרְאוּ וְלֹא יִזְדוֹן עוֹד: ס שְׁנֵי יָדַי כִּי־תִבֹּא
 אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר יְדוּהָ אֱלֹהֶיךָ נָתַן לָךְ
 וְיִרְשָׁתָהּ וְיִשְׁבַתָּהּ בָּהּ וְאָמַרְתָּ אֲשִׁימָה עֲלֵי
 מַלְכִּי כְּכָל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר סְבִיבְתַי: טו שׁוֹם
 תַּשִּׂים עֲלֶיךָ מַלְכִּי אֲשֶׁר יִבְחַר יְדוּהָ אֱלֹהֶיךָ
 בּוֹ מִקְרֹב אַחִיךָ תַּשִּׂים עֲלֶיךָ מַלְכִּי לֹא
 תּוֹכֵל לַתֵּת עֲלֶיךָ אִישׁ נּוֹכְרֵי אֲשֶׁר לֹא־

from the word which they will tell you. (12) And the man who will intentionally perpetrate, not hearkening to the priest who stands to serve the Lord your God there, or to the judge — and that man will die, and you will exterminate the evil from Israel. (13) And all the people will listen, and they will fear, and will no longer perpetrate intentionally. (14) When you have come to the land which the Lord your God gives to you, and you will possess it, and you will live therein, and you will say, I will set a king over me, just like all the nations that are around me. (15) You may surely set a king over you, one whom the Lord your God will choose; from among your brothers, you will set a king over you; you may not appoint a foreigner over you, one who is not your brother.

RASHI

(11) [Do not divert] right or left, [from the word which they will tell you,] — Even if this judge tells you that right is left, and that left is right [you must always assume that you are mistaken and he is correct, for

God endows him with holy inspiration.] How much more so, if he tells you that right is right, and left, left. (Sifrei) (13) And all the people will listen — From here we derive that they postpone his execution [i.e., of the ממרא] until the [foot] Festival [during the time of appearance in Jerusalem of all Israel], and they execute him on the Festival. (Sanhedrin 89a)

רש"י

(יא) יִמִּין וּשְׂמָאל. אֲפֹלוֹ אוֹמֵר לָךְ עַל יִמִּין שְׂמָאל וְעַל שְׂמָאל שְׂמָאל שְׂמָאל יִמִּין וְכ"ש שְׂאוֹמֵר לָךְ עַל יִמִּין יִמִּין וְעַל שְׂמָאל שְׂמָאל: (יג) וְכָל הָעַם יִשְׁמְעוּ. מִכָּאֵן שְׂמֻתֵינִין לוֹ עַד הַרְגֵל וּמִמִּיתֵין אוֹתוֹ בְּרִגְלֵ:

אֲחֻזָּה הוּא: טז לְחֹדֶד לֹא יִסְגִי
 לָהּ סוּסוֹן וְלֹא יִתֵּב יַתְּ עֲמָא
 לְמִצְרַיִם בְּדִיל לְאַסְגָּאָה לָהּ
 סוּסוֹן וְיִי אָמַר לְכוּן לֹא תוֹסְפוּן
 לְמַתּוּב בְּאַרְחָה הָרָא עוֹד:

אֲחֻזָּה הוּא: טז רַק לֹא יִרְבֶּה-לּוֹ סוּסִים
 וְלֹא יֵשִׁיב אֶת-הָעָם מִצְרִימָה לְמַעַן הַרְבּוֹת
 סוּסִים וַיִּדְוָה אָמַר לָכֶם לֹא תִסְפוּן לָשׁוּב
 בַּדֶּרֶךְ הַזֶּה עוֹד:

(16) But he must not have many horses for himself, so that he will not cause the people to return to Egypt for the purpose of having many horses; for the Lord said to you, Do not return that way any more.

RASHI

(16) **He must not have many horses for himself** — *Rather, only that which is required for his chariots, "so that he will not cause the people to return to Egypt" [to purchase the horses], because horses come from there, as it is said of Shlomoh (I Kings 10:29), "And a chariot going out of Egypt would cost six hundred shekels of silver, and a horse [would cost] one hundred and fifty."* (Sanhedrin 21b)

רש"י
 (טז) לֹא יִרְבֶּה לוֹ סוּסִים. אֵלֶּא כְּדֵי מִרְכַּבְתּוֹ שְׁלֹא יֵשִׁיב אֶת הָעָם מִצְרִימָה שֶׁהַסּוּסִים בְּאִים מִשָּׁם כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר בְּשִׁלְמוֹה וְתַעֲל וְתִצֵּא מִרְכָּבָה מִמִּצְרַיִם בְּשֵׁשׁ מֵאוֹת כֶּסֶף וְסוּס בַּחֲמִשִּׁים וּמְאָה:

PROPHETS Isaiah 52

ד אַרִי כְּדִבַּן אָמַר יי אֱלֹהִים
 לְמִצְרַיִם נַחַת עֲמִי בְּקִדְמִיתָא
 לְאַתּוֹרָבָא תִמְן וְאַתּוֹרָאָה
 בְּלִמָּא אַגְסִיָּה: ה וְכַעֲזַן
 עֲתִידְנָא לְמַפְרֵס אָמַר יי אַרִי
 אֲדִבַּן עֲמִי מִגִּזְן עֲמִמִּיא
 בְּכִן יִתְרַבָּא בְּעֲמִמִּיא

נביאים ישעיהו פרק נב
 ד כִּי כֹה אָמַר אֲדֹנָי יְהוִה מִצְרַיִם יִרְדּוּ-עִמִּי בְּרֵאשִׁיטָה
 לְגוֹר שָׁם וְאַשׁוּר בְּאַפְסֵי עֲשָׂקוֹ: ה וְעַתָּה מֵהַ-לִּי-פֹה
 נֹאם-יְהוָה כִּי-לָקַח עִמִּי חֲנָם מִשְׁלוֹ יְהִילִילוּ נֹאם-
 יְהוָה וְתִמְיֵד כָּל-הַיּוֹם שְׁמִי מִנְּאִץ: ו לְכֵן יִדַּע עַמִּי
 דְּשִׁלְטוֹ בְּהוֹן מִשְׁתַּבְּחִין אָמַר יי וְתִדְרִיא כָּל יוֹמָא עַל פּוֹלְחָן שְׁמִי מִרְגְּזִין: ו בְּכִן יִתְרַבָּא בְּעֲמִמִּיא

(4) For so said the Lord God, My people first went down to Egypt to sojourn there, but Assyria oppressed them for nothing. (5) And now, what have I here, says the Lord, that My people have been taken for nothing. His rulers boast, says the Lord, and continually every day My name is blasphemed. (6) Therefore,

RASHI

(4) **My people first went down to Egypt** — *They [i.e., the Egyptians] — had somewhat of a debt upon them, for they served for them as their hosts and sustained them, but Assyria oppressed them for nothing and without cause.*

רש"י
 (ד) מִצְרַיִם יִרְדּוּ עִמִּי. הַמִּצְרַיִם הָיוּ לָהֶם קֶצֶת חוֹב עֲלֵיהֶם שֶׁגָּרוּ שָׁם וְכִלְכְּלוּם אֲבָל אֲשׁוּר בְּאַפְסֵי בְּחִנָּם עֲשָׂקוֹ: (ה) מֵהַ לִּי פֹה. לְמָה אֲנִי שׁוֹהָא וּמִשְׁהָא בְּנֵי בָּאן: יְהִילִילוּ. מִתְפָּאֲרִים לְאִמַר יְדִינוּ רְמָה:

(5) **What have I here** — *Why do I stay and detain My children here? Boast* — *saying, "Our*

שְׁמִי לָכֵן בַּיּוֹם הַזֶּה הוּא כִּי־אֲנִי־הוּא הַמְדַבֵּר הַנֶּנִּי: ז
 מֵה־נָּאוּ עַל־הַהָרִים רַגְלֵי מְבַשֵּׂר מִשְׁמִיעַ שְׁלוֹם
 מְבַשֵּׂר טוֹב מִשְׁמִיעַ יְשׁוּעָה אָמַר לְצִיּוֹן מֶלֶךְ
 אֱלֹהֶיהָ: ח קוֹל צְפִירָה נִשְׁאוּ קוֹל יַחְדוֹ יִרְנְנוּ כִּי עֵין
 בְּעֵין יִרְאוּ בְּשׁוֹב יְהוָה צִיּוֹן: ט פָּצְחוּ רִנְנוּ יַחְדוֹ
 חֲרֻבוֹת יְרוּשָׁלַם כִּי־נָחַם יְהוָה עַמּוֹ גָּאֵל יְרוּשָׁלַם:
 כַּחֲדָא מְשַׁבְּחִין אַרִי בְּעִינֵיהוֹן יַחוּזוֹן גְּבוּרִין דִּי עֶבֶד יִי כַּד יִתִּיב שְׁכֻנְתֵיהָ לְצִיּוֹן: ט בּוֹעוּ וְשַׁבְּחוּ כַּחֲדָא
 חֲרַבַת יְרוּשָׁלַם אַרִי עִתִּיד יִי לְנַחֲמָא עַמִּיהָ פְּרִיק יְרוּשָׁלַם:

My people shall know My name; therefore, on that day [they shall know], for I am He Who speaks, here I am. (7) How beautiful are the feet of the herald on the mountains, announcing peace, heralding good tidings, announcing salvation, saying to Zion, Your God reigns. (8) The voice of your watchmen — they raised a voice, together they shall sing, for eye to eye they shall see when the Lord returns to Zion. (9) Burst out in song, sing together, O ruins of Jerusalem, for the Lord has consoled His people; He has redeemed Jerusalem.

RASHI

מִנְאָץ. שְׁמֵנֵא צִין אוֹתוֹ: (ו) יִדַע עַמִּי. בְּשֵׁא גְלָם: (ח) קוֹל
 צְפִירָה. צוֹפִים שְׁמַע מִיָּדִים עַל־הַחוֹמוֹת לְבִשָׂר: (ט) פָּצְחוּ.
 יִפְתְּחוּ פִּיהֶ:

(8) **The voice of your watchmen** — *The*

watchmen who are stationed on the walls to report. (9) **Burst out [in song]** — *They will open their mouths.*

Writings Psalms 94-95

יט בְּרַב שְׂרָעֵפִי בְּקֶרְבִי תִנְחַמְיָךְ יִשְׁעִשְׁעוּ נַפְשִׁי:
 כ הִיחַבְּרָךְ כֶּסֶף הוֹת יֵצֵר עֲמַל עָלַי־חֶק: כא יגוֹדוּ
 יט בְּסִגְעֵי מַחְשַׁבְתָּא בְּגוֹי
 נִיחַוּמְתָךְ יִפְרָגְקוֹן נַפְשִׁי:
 כ הַאֲפִשֵׁר דִּיתַחְבֵּר עַמְךָ
 כּוֹרְסֵי שְׁקָרָא בְרִית לְעוֹתָא הִיתַעְתַּד עַלִי קַיִם: כא יִכְנָסוּן

94. (19) When my cares are many within me, Your comforts cheered my soul. (20) Shall the seat of wickedness be associated with You, they that frame mischief by statute? (21) They gather themselves together against the soul of the righteous,

RASHI

(יט) בְּרַב שְׂרָעֵפִי. מַחְשַׁבוֹתֵי. (כ) הִיחַבְּרָךְ. הִיתַחְבֵּר
 עַמְךָ. כֶּסֶף הוֹת. כֶּסֶף שְׁבוּרָן. עָלַי חֶק. בְּשִׁבִיל חֶק
 יִתְחַבְּרוּ יַחְדָּם כַּחֲדָא כַּחֲדָא מְשַׁבְּחִין אַרִי בְּעִינֵיהוֹן יַחוּזוֹן גְּבוּרִין דִּי עֶבֶד יִי כַּד יִתִּיב שְׁכֻנְתֵיהָ לְצִיּוֹן: ט בּוֹעוּ וְשַׁבְּחוּ כַּחֲדָא
 חֲרַבַת יְרוּשָׁלַם אַרִי עִתִּיד יִי לְנַחֲמָא עַמִּיהָ פְּרִיק יְרוּשָׁלַם:

wickedness — *the seat of destruction.* **By statute** — *to create [mischievous] statutes, by*

על־נפש צדיק ודם נקי ירשיעו: כב ויהי ידוה לי
 למשגב ואלהי לצור מחסי: כג וישב עליהם |
 את־אונם וברעתם יצמיתם יצמיתם ידוה אלהינו:
 צה א לכו נרננה לידוה נריעה לצור ישענו:

בישן על נפש צדיקא
 ואדמא זפי תיבון דין
 דקטול: כב ויהי יי לי לסעיד
 ואלהי לתקוף רוחצני:
 כג ואתיב עליהון ית שקריהון
 ובבישתהון יגמרינון

יגמרינון יי אלהנא: צה א אתון נשבח קדם יי ניפב קדם תקיף פורקנא:

and condemn innocent blood. (22) But the Lord has been my stronghold, and my God the Rock of my Refuge. (23) And He has turned upon them their own iniquity, and will cut them off in their own evil, the Lord our God will cut them off. **95.** (1) O come, let us sing to the Lord, let us shout for joy to the Rock of our salvation.

RASHI

which to perform. (21) **They gather together** — *they will gather together troops.*

Condemns — *They will declare [the righteous] guilty, in order to kill him.* (23) **Their iniquity** — *Their oppression.*

רש"י
 לעבדה: (כא) יגודו. באספו גדודים. ירשיעו. יתיבו
 בדין להרגו: (כג) אונם. אונסם:

Mishnah Shevu'ot, chapter 4

משנה שבועות פרק ד

(1) The oath of testimony [i.e., witnesses denying by oath that they do not know any testimony for a litigant.] applies to men and not to women, to non-relatives and not to relatives, to those fit [to give testimony] and not to those unfit [to give testimony]; it applies only to those capable of giving testimony, [whether uttered] before a Court or not before a Court, by his own mouth; but if [adjured] by the mouth of others, he is not liable [for the oath] unless he denies it before the Court; the opinion of Rabbi Meir. But the Sages say, whether [uttered] by his own mouth or [adjured] by the mouth of others,

א שבועת העדות נוהגת באנשים ולא בנשים,
 ברהוקין ולא בקרובין, בכשרים ולא בפסולין.
 ואינה נוהגת אלא בראויין להעיד, בפני בית דין
 ושלא בפני בית דין, מפני עצמו. ומפי אחרים, אין
 תיבין עד שיכפרו בהן בבית דין, דברי רבי מאיר.
 וחכמים אומרים, בין מפני עצמו ובין מפני אחרים,

רבנו עובדיה מברטנורא

א שבועת העדות נוהגת באנשים ולא בנשים. דכתיב(ויקרא ה) והוא עד בראוי להעיד הכתוב מדבר ואשה אינה ראויה להעיד דכתיב(דברים יט) ועמדו שני אנשים אנשים ולא נשים. וההוא קרא בעדים הוא דכתיב נאמר כאן שנים. ונאמר להלן שנים. ע"פ שנים עדים(שם יז): ולא בקרובים. דפסולי עדות נינהו דכתיב(שם כד) לא יומתו אבות על בנים. בעדות בנים. וה"ה לשאר קרובים: ולא בפסולים. כגון חייבי מיתות וחייבי מלקיות וגולן דאקרו רשעים והתורה אמרה אל תשת רשע עד: ואינה נוהגת אלא בראויין להעיד. לאפוקי מלך שאינו מעיד. והפסולים לעדות מדרבנן כגון משחקים בקוביא ומפריחי יונים: בפני ב"ד ושלא בפני ב"ד מפני עצמו. אם מפני עצמו נשבע שבועה שאיני יודע לך עדות חייב. בין נשבע בפני בית דין בין שלא בפני בית דין: ומפי אחרים. כגון משיבוע אני עליכם שתבואו ותעידוני. ואמרו לו אין אנו יודעים לך עדות אינם חייבין עד שיכפרו בב"ד. דכתיב(ויקרא ה) אם לא יגיד ונשא עונו

he is not liable [for an “oath of testimony”] unless he denies [by oath, knowledge of testimony,] before the Court. (2) They are liable for the intentional [transgression of the] oath, and for the unwitting, [transgression], coupled with the intentional [denial of] the testimony [i.e., they know that the utterance is prohibited but don't know that they are liable to bring a sacrifice], but not for the unintentional [denial of the testimony, i.e., if, at the time they took the oath, they really thought they did not know testimony]. And what is a person liable for the intentional [transgression] of the oath? An ascending and descending [sliding scale]

sacrifice [lashes being applicable only in certain circumstances (see Tiferet Yisrael)]. (3) What is the nature of the oath of testimony? If a person said to two: “Come and bear testimony for me,” [and they replied,] “We swear we know no testimony for you,” or they said to him, “We know no testimony for you,” [and he said,] “I adjure you,” and they replied, “Amen” [and this was false] — they are liable [an ascending and descending sacrifice]. If he adjured them five times outside the Court [and they denied knowledge of testimony], and they came before the Court and admitted [knowledge of testimony], they are exempt; but if they denied [such knowledge before the court], they are liable for each [oath]. If he adjured them five times before the Court, and they denied [knowledge of testimony], they are liable only once. Rabbi Shimon said, What is the reason? Since they cannot afterwards admit [knowledge, since they already testified to the court that they do not have knowledge, the court will no longer accept their testimony even if they admit they do have knowledge]. (4) If both persons denied [knowledge] simultaneously, both are liable. [If they denied] one after the other, the first is liable and the second is exempt [since the first

אינן חייבין עד שיכפרו בהן בבית דין: ב וחיבין על זדון השבועה, ועל שגגתה עם זדון העדות, ואינן חייבין על שגגתה. ומה הן חייבין על זדון השבועה, קרבן עולה ויורד: ג שבועת העדות פיצד. אמר לשנים בואו והעידוני. שבועה שאין אנו יודעין לה עדות, או שאמרו לו אין אנו יודעין לה עדות, משביע אני עליכם ואמרו אמן, הרי אלו חייבין. השביע עליהן חמשה פעמים חוץ לבית דין ובאו לבית דין והודו, פטורים. כפרו, חייבים על כל אחת ואחת. השביע עליהן חמשה פעמים בפני בית דין וכפרו, אינן חייבין אלא אחת. אמר רבי שמעון, מה טעם, הואיל ואינם יכולין לחזור ולהודות: ד כפרו שניהן כאחת, שניהן חייבין. בנה אחר זה, הראשון

רבנו עובדיה מברטנורא

במקום שאלו היה מגיד היה מועיל. וקרא במושבע מפי אחרים כתיב ואין הלכה כר"מ: **ב חייבין**. קרבן עולה ויורד על זדון השבועה שהרי לא נאמר בה ונעלם: **ועל שגגתה עם זדון העדות**. שידועים ששבועה זו אסורה אבל אין יודעים שחייבים עליה קרבן: **ואין חייבין על שגגתה**. אם שוגגים הם לגמרי כסבורים שאין יודעין לו עדות ואח"כ נזכרו שהרי הן אנוסים ולא קרינן בהו ונשבע על שקר: **ג ובאו לבית דין והודו פטורים**. ואפילו כפרו חוץ לבית דין על כל שבועה שאין כפירה חוץ לבית דין חשובה כפירה: **כפרו בבית דין חייבין על כל אחת ואחת**. דאמר קרא(ויקרא ה) והיה כי יאשם לאחת מאלה לחייב על כל אחת ואחת: **מה טעם**. אין חייבים אלא אחת אפילו שתקו וכפרו לבסוף. ולא אמרינן כפירה קיימא אכולהו לחייבם על כל אחת ואחת: **הואיל**. ואילו כפרו בבית דין בפעם ראשונה שוב לא היו יכולין לחזור ולהודות. שכבר הגידו שאינם יודעים לו שום עדות. ושוב אין חוזרים ומגידיים הלכך אף על גב דלא כפרו אלא לבסוף כל השבועות היו לבטלה. חוץ מן הראשונה. דאם מה ששתק בראשונה כפירה היא. שוב אינם ראויים להשביעין ואם אינה כפירה הרי מושבעין ועומדין. ומה זו שבועה על שבועה. על כרחך כי כתיב לאחת לחייב על כל אחת ואחת. אשבועה חוץ לבי"ד וכפרו בב"ד כתיב דשבועות דחוץ לבית דין שהיה משביען שיבאו לבי"ד ויעידו ולא יצאו לבטלה. וראויות לחלק שאם כפרו שם בראשונה היה ראוי לחזור ולהשביעין: **ד כפרו שניהם כאחת**.

denied knowledge, there is only one witness left, and one witness is not liable, since the testimony requires two witnesses]. If one denied and one admitted, the one denying is liable. If there were two sets of witnesses, and the first [set] denied and afterwards the second [set] denied, they both are liable, because the testimony could have been upheld by [either of] them. (5) [If a person says to witnesses,] “I adjure you that you come and bear witness that I have in the possession of so-and-so a deposit, loan, theft, or lost object,” [and the witnesses reply,] “We swear that we know no testimony for you,” they are liable only [for] one [oath]. [But if they said,] “We swear that we do not know that you have in the possession of so-and-so a deposit, loan, theft, or lost object,” they are liable for each one. [If a person says to witnesses,] “I adjure you that you come and bear witness that I have in the possession of

so-and-so a deposit [of] — wheat, barley, and spelt,” [and the witnesses reply,] “We swear that we know no testimony for you,” they are liable only [for] one [oath]. [But if they said,] “We swear that we know no testimony for you that you have in the possession of so-and-so wheat, barley, and spelt,” they are liable for each one. (6) [If a person says to witnesses,] “I adjure you that you come and bear witness that so-and-so owes me full compensation for damages,” [or “...] half compensation for damages,” [or “...] double indemnity,” [or “...] payment of four or five times,”] or [“...] that so-and-so forcibly had relations with my daughter,”] or [“... that so-and-so] seduced my daughter,”] or [“... that my son struck me [without causing a wound],”] or [“...] that my fellow injured me,”] or [“...] that he set fire to my haystack on Yom Kippur — they are liable [a sacrifice for the oath of testimony, since in all of these cases they deprive the claimant of his money]. (7) [If

חיב והשני פטור. כפר אחד והודה אחד, הכופר חיב. היו שתי כתי עדים, כפרה הראשונה ואחר כך כפרה השנייה, שתייהם חיבות, מפני שהעדות יכולה להתקיים בשתייהן: ה משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני פקדון ותשומת יד וגזל ואבדה. שבועה שאין אנו יודעין לך עדות, אין חיבין אלא אחת. שבועה שאין אנו יודעין שיש לך ביד פלוני פקדון ותשומת יד וגזל ואבדה, חיבין על כל אחת ואחת. משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני פקדון חטין ושעורין וכסמין. שבועה שאין אנו יודעין לך עדות, אין חיבין אלא אחת. שבועה שאין אנו יודעין לך עדות שיש לך ביד פלוני חטין ושעורין וכסמין, חיבין על כל אחת ואחת: ו משביע אני עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני נזק וחצי נזק, תשלומי כפל, תשלומי ארבעה וחמשה, ושאנס איש פלוני את בתי, ופתה את בתי, ושהכני בני, ושחבל בי חברי, ושהדליק את גדישי ביום הכפורים, הרי אלו חיבין: ז משביע אני

רבנו עובדיה מברטנורא

בתוך כדי דבור בזה אחר זה. שהיה בין זה לזה יותר מכדי דבור: הראשון חיוב. אבל השני פטור. מכין שכפר הראשון שוב אין השני ראוי להעיד. שהוא יחידי שתייהן חיבות. בגמרא פריך ראשונה אמאי חיבת הא קיימא כת שנייה. ומה הפסידו הראשונים בכפירתם ומשוני דמתני' איירי כגון שהיו העדים של כת שנייה קרובים בנשותיהן שלא היו כשרים להעיד כשכפרה כת ראשונה ונשותיהן גוססות. מהו דתימא כיון דקיי"ל רוב גוססים למיתה. הווי להו כאילו מתו ותפטר כת ראשונה דהא קיימא שנייה. קמ"ל השתא מיהא לא שכיב ונמצא שלא היה שם בשעת כפירה אלא כת ראשונה בלבד ולפיכך חיבין: ה תשומת יד. הלואה ששם בידו ממון: ואבדה. שמצא אבדתו: חטין ושעורין וכוסמין. רישא אשמועינן מין אחד ותביעות חלוקות. וסיפא אשמועינן תביעה אחת כולם פקדון. ומינים חלוקים: ו נזק וחצי נזק. בחצי נזק צרורות דממונא הוא ולא קנסא דאמרינן בעדות של קנס אין חיבין תשלומי כפל תשלומי ד' וה' משום קרנא: שאנס איש פלוני ופיתה את בתי. משום בשת ופגם דממונא הוא ושהכני בני. הכאה שאין בה חבורה שאינו חיב עליה מיתה. וכיון דליכא מיתה איכא ממון: ושחבל בי חברי ביה"כ. ונקט

a person says to witnesses,] “I adjure you that you come and bear witness that I am a priest,” [or “...” that I am a Levite,” [or “...” that I am not the son of a divorcee,” [or “...” that I am not the son of a *chalutzah*,” [or “...” that so-and-so is a priest,” [or “...” that so-and-so is a Levite,” [or “...” that [so-and-so] is not the son of a divorcee,” [or “...” that [so-and-so] is not the son of a *chalutzah*,” [or “...” that so-and-so forcibly had relations with the daughter [of so-and-so],” [or “... that so-and-so] seduced the daughter [of so-and-so],” or [“...” that my son struck me [causing a wound]”, or [“...” that my fellow struck me [on the Sabbath],” or [“...” that [my fellow] set fire to my haystack on the Sabbath” — they are exempt [in all of these, the issue is not monetary, since in the latter cases when the death penalty is inflicted, there is no monetary payment]. (8) [If a person says to witnesses,] “I adjure you that you come and bear witness that so-and-so said that he would give me two hundred *zuz*, but he did not give me,” [and the witnesses denied knowledge,] they are exempt, for they are liable only for a monetary claim involving a deposit [i.e., where there is a definite liability, however in the case above, the defendant can merely say I changed my mind]. (9) [If a person says to witnesses,] “I adjure you that when you know any testimony for me, you will come and give testimony for me, [and they said “amen” and at a later time they witnessed something for him, and when he asked them to testify, they denied knowledge,] they are exempt, because the oath preceded the [knowledge of] testimony. (10) If a person stood in the synagogue and said, “I adjure you that when [any of] you know any testimony for me, that you will come and give testimony for me,” [and those who had knowledge denied it, swearing that they had no knowledge] they are exempt, unless he directs himself to them. (11) If

רבנו עובדיה מברטנורא

לה דאף על גב דענוש כרת חייב ממון: ז שאני כהן. פטורין שאין העדים חייבין אלא כשכפרו בדבר שיש בו תביעות ממון: שאנס איש פלוני או פיתה בתו של פלוני. ובתו דקתני איש פלוני כהן דלעיל קאי (דתנא לעיל מיניה שאיש פלוני כהן או לוי. ואינו בן גרושה ועליה קאי). או שהשביען שאנס איש פלוני את בתו של אותו פלוני דאיירי ביה עד השתא: פטורים. דבעינן שישמעו מפי התובע. ובגמרא מוקי לה בבא בהרשאה. ואי תביעת ממון אחר הוא חייבים ואשמועינן דאין נחשב המורשה בעל דין בזה כשאר ממון דכיון דממון שהוא שואל לא מטיא ליה מיעולם לא מצוי למכתב הרשאה עליה: ושחבל בי בני. חבלה. היא חבורה: פטורין. שאם העידוהו היה מתחייב מיתה. ולא ממון: ושחבל בי חברי ושהדליק את גדישי בשבת. דתרוייהו חיוב מיתה ניגהו ופטורים מן הממון: ז שאמר איש פלוני ליתן לי וכו' פטורים. דכתיב בשבועת העדות תחטא וכתיב בשבועת הפקדון תחטא. מה שבועת הפקדון על תביעת ממון שיש לו על חברו. אף שבועת העדות צריך שתהיה על תביעת ממון שיש לו עליו. וזה שטוען שאמר איש פלוני ליתן. לי מאתים וזו אינה תביעת ממון שיש לו על חברו שאפילו הוא כדבריו שאמר לו חברו שיתן לו מאתים וזו אין חברו חייב לו כלום בשביל אמירה זו ט מפני שקדמה שבועה לעדות. ורחמנא אמר(ויקרא ד) ושמעא קול אלה והוא עד או ראה או ידע שקדמה העדות לשבועה. ולא שקדמה שבועה לעדות: י אם יודעים אתם לי עדות

a person said to two, "I adjure you, so-and-so and so-and-so, that when you know any testimony for me, that you will come and give testimony for me," [and they replied,] "We swear that we have no testimony for you," and they do know testimony for him, [but] from the mouth of other witnesses [i.e., indirect evidence], or one of them was a relative or ineligible [as a witness], then they are exempt. (12) If a person sent his servant as agent [to adjure them], or the defendant said to them, "I adjure you, that if you know any testimony for me, that you will come and give testimony for me," then they are exempt, unless they hear [the adjuring] from the mouth of the claimant. (13) If a person said [to witnesses], "I adjure you if you know any testimony for me, come

להם): **יא** אָמַר לְשְׁנַיִם, מְשֻׁבָּע אֲנִי עֲלֵיכֶם אִישׁ פְּלוֹנִי וּפְלוֹנִי שְׂאֵם אַתֶּם יוֹדְעִין לִי עֵדוּת שֶׁתְּבוֹאוּ וּתְעִידוּנִי, (שְׁבוּעָה שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִין לָךְ עֵדוּת), וְהֵם יוֹדְעִין לוֹ עֵדוּת עַד מִפִּי עַד אוֹ שֶׁהָיָה אֶחָד מֵהֶן קָרוֹב אוֹ פְּסוּל, הָרִי אֵלוֹ פְּטוּרִין: **יב** שִׁלַּח בְּיַד עַבְדּוֹ אוֹ שְׂאֵמַר לָהֶן הִנְתַּבַּע מְשֻׁבָּע אֲנִי עֲלֵיכֶם שְׂאֵם אַתֶּם יוֹדְעִין לוֹ עֵדוּת שֶׁתְּבוֹאוּ וּתְעִידוּהוּ, הָרִי אֵלוֹ פְּטוּרִין עַד שֶׁשִּׁמְעוּ מִפִּי הַתּוֹבֵעַ: **יג** מְשֻׁבָּע אֲנִי עֲלֵיכֶם, מִצְוָה אֲנִי עֲלֵיכֶם, אוֹסְרָכֶם אֲנִי, הָרִי אֵלוֹ חֵיבִין. בְּשִׂמְיִם וּבְאָרֶץ, הָרִי אֵלוֹ פְּטוּרִין. בְּאֵלֵי דְלִ"ת, בִּיּוֹד ה' א, בְּשִׁדִּי, בְּצִבְאוֹת, בְּחַנּוּן וְרַחוּם, בְּאָרְךָ אֲפִים וְרַב חֶסֶד, וּבְכָל הַכְּפִיוּן, הָרִי אֵלוֹ חֵיבִין. הַמְקַלֵּל בְּכֶלֶן, חֵיב, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר, וְחֻכְמַיִם פּוֹטְרִין. הַמְקַלֵּל אֲבִיו וְאִמּוֹ בְּכֶלֶן, חֵיב, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר, וְחֻכְמַיִם פּוֹטְרִין. הַמְקַלֵּל עֲצָמוֹ וְחֵבְרוֹ בְּכֶלֶן, עוֹבֵר בְּלֹא תַעֲשֶׂה. יִכְבֶּה אֱלֹהִים, וְכֵן יִכְבֶּה אֱלֹהִים,

and bear witness," [or he said] "I command you [by oath], ..." [or] "I bind you [by oath], ..." they are liable [for an oath of testimony]. [If he said,] "By heaven and earth [I adjure that if you know ...], they are exempt. [If he said,] "By *alef-dalet* [i.e., the Name of God, as it is spoken]," [or] "By *yud-kheh* [i.e., the Tetragrammaton]," "By *Sha-kai*," "By *Tzva-kot* [Hosts]," "By Merciful and Compassionate," "By Slow to Wrath and Abundant in Mercy," or by any of the Appellations [of God], then [this is an oath, and] they are liable. If a person curses [God] with any of them, he is liable [death by stoning]; the opinion of Rabbi Meir, but the Sages exempt [they hold that the prohibition of cursing liable to the death penalty is only with the Tetragrammaton]. If a person curses his father or his mother with any of them, he is liable; the opinion of Rabbi Meir, but the Sages exempt. If a person curses himself and his fellow with any of them, he [however] transgresses a prohibition. [If he said, to each witness,] "May the Lord smite you [if you will not testify]," or [he said after hearing the reading of the rebukes in

רבנו עובדיה מברטנורא

וכו' פטורין. דכתיב והוא עד עד שיחיד את עדי: **יא** והם יודעים לו עדות עד מפי עד וכו' פטורים. שאם העידוהו לא היתה עדותו מועלת לו כלום **יב** עד שישמעו מפי התובע. דכתיב(שם) אם לוא יגיד מלא בוי"ו ואל"ף למדרש הכי. אם לו לא יגיד כלומר לתובע ונשא עונו הם אם לאחר לא יגיד. פטור: **יג** מצוה אני עליכם וכו'. והוא שיאמר מצוה אני עליכם בשבועה אוסרכם אני. בשבועה: המקלל בכלם. מברך את השם באחד מהם: ר"מ מחייב. סקילה: וחכמים פוטריין. דעל שם המיוחד דוקא בסקילה. דכתיב(ויקרא כד) בנקבו שם יומת ועל הכנויים באזהרה דאלהים לא תקלל(שמות כב) ובשבועות העדות מודים חכמים לר"מ דחייב על הכנויים כמו שחייב על השם המיוחד. דבשבועות [עדות] כתיב(ויקרא ה) ושמעיה קול אלה: המקלל עצמו. דכתיב(דברים ד) השמר לך ושמור נפשך מאד. וכל השמר. פן. ואל. אינו אלא ל"ת: והמקלל חברו. דכתיב(ויקרא יט) לא תקלל חרש אפילו חרש שאינו שומע ולא קפיד אקללתו לא תקלל. וכי"ש שאר כל אדם דשמע וקפיד: יכבה אלהים. וכן יכבה אלהים. אם אמר לעדים יכבה אלהים אם לא תעידו. או ששמע אחד שקורא בקללות שבתורה יכבה אלהים. ואמר הוא לעדים וכן יכבה אלהים אם לא תעידו. או שאמר אל יכבה אלהים אם תעידו או יברך ה' אם תעידו. וייטב לך אלהים אם תעידו. בכל אלו ר"מ מחייב

Deuteronomy,] “May the Lord smite you if ...;” זו היא אלה הפתובה בתורה. אל יִכְד, ויִבְרַךְ, ויִיטִיב לך, רבי מאיר מחיב והכמים פוטרין: this is the curse written in the Torah [and is a valid oath]. [Or if he said, “May the Lord] not smite you [if you testify for me],” or [“May the Lord] bless you [if you testify for me],” or [if he said, “May the Lord] do good for you [if you testify for me]” — Rabbi Meir declares liable [for an oath of testimony, since you may deduce the opposite, for the opposite,] but the Sages exempt.

רבנו עובדיה מברטנורא

דמכלל לאו אתה שומע דן אל יכבה אלהים אם תעידוני הא אם לא תעידוני יכבה. וכן יברך אלהים אם תעידוני הא אם לא תעידוני. יקללך ובכל אלו אין הלכה כר"מ:

Gemara Shevuot 30a

גמרא שבועות דף ל.

And our Rabbis taught: “And the two men shall stand” (Deuteronomy 19:17): It is a precept that the litigants stand. Rabbi Yehudah said: I heard that if they [the court] desire to allow them both to sit, they may allow them to sit. What is prohibited? One should not stand, and the other sit; one speak all that he wishes, and the other bidden to be brief. Rabbah son of Rav Huna said: If a Rabbinical scholar and an illiterate person have a dispute with each other [and come to court], we persuade the Rabbinical scholar to sit; and to the illiterate person we also say, Sit, and if he stands it doesn't matter. Rav, son of Rav Sheravia, had a case before Rav Papa. He told him to sit, and told his opponent also to sit; but the attendant of the court came and kicked the illiterate man, and made him stand up. And Rav Papa did not say to him, Sit. How could he do so? Will not the other's plea be obstructed [when he sees his opponent is respected more than he]? Rav

תנו רבנן (דברים יט) ועמדו שני האנשים. מצוה לבעלי דינין שיעמדו. אמר רבי יהודה: שמעתי שאם רצו להושיב את שניהם, מושיבין איהו אסור שלא יהא אחד עומד ואחד יושב, אחד מדבר כל צרכו ואחד אומר לו קצר דברך. אמר רבה בר רב הונא: האי צורבא מרבנן ועם הארץ דאית להו דינא בהדי הדדי מותבינא לה לצורבא מרבנן ולעם הארץ נמי אמרי לה תיב ואי קאי לית לן בה. רב בר שרביא הוה לה דינא קמה דרב פפא אותבה ואותיב נמי לבעל דינה אתא שליחא דבי דינא בטש בה ואוקמה לעם הארץ ולא אמר לה רב פפא תיב היכי עביד הכי והא מסתתמן טענתה. אמר רב פפא: מימר אמר: איהו הא אותבן שליחא הוא דלא מפסי מינאי. ואמר רבה בר רב הונא האי צורבא מרבנן ועם הארץ דאית להו דינא בהדי הדדי לא ליקדום צורבא מרבנן וליתבי משום דמיחוי כמאן דסדר לה לדיניה ולא אמרן אלא דלא קביע לה עידינה, אכל קביע לה עידינה לית לן בה מימר אמר בעדנה טריה. ואמר רבה בר רב הונא: האי צורבא מרבנן דיבע בסהדותא וזילא בה מלתא למיזל לבית דינא

Papa may say: He will say [to himself], He [Rav Papa] has asked me to sit [therefore we are equally respected by Rav Papa], but the attendant was not appeased by me [he doesn't like me]. And Rabbah son of Rav Huna said: If a Rabbinical scholar and an illiterate person have some dispute with each other, the scholar should not come first and sit down [in front of the judge, before his opponent comes]; it will appear as if he is setting forth his case. And we do not say this, except when he does not have a fixed time with him [i.e., if the judge is his teacher, and they have a fixed time to study], but if he has a fixed time with him, it doesn't matter, for he [the other litigant] will say, he is occupied with his lesson. And Rabbah son of Rav Huna said: If a Rabbinical scholar knows some testimony, and it is undignified for him to go to the judge, who

is inferior to him, to give testimony before him, he need not go. Rav Shisha son of Rav Idi said: We also learnt thus: If he found a [lost] sack or a basket which it is not his custom to handle, he need not take it [to return to its owner]. However, this is only the case in money matters [that if undignified he does not testify], but in the case of a prohibition [he must give evidence, for it is written]: “There is no wisdom nor understanding nor counsel against the Lord”: (Proverbs 21:30), wherever there is a profanity of the Name, [*Chilul Hashem*] the honor of a scholar is not regarded. Rav Yeimar knew some testimony for Mar Zutra, and came before Amaymar. He told them all to sit. Said Rav Ashei to Amaymar: Did not Ulla say: The controversy is in regard to the litigants, but in regard to witnesses all agree that they should stand?— He replied to him: This is a positive precept [that they stand], and that is a positive precept [to respect scholars]; the positive precept enjoining respect for the Torah is greater.

דוּוּטָר מִיְנֵה לְאַסְהוּדֵי קָמֵה לְאֵ לַיּוּל. אָמַר רַב שִׁישָׁא בְרִיה דְרַב אִידִי אָף אֲנִן נְמִי תְנִינָא מְצָא שֶׁק אֹו קוּפָה וְאִין דְרָכוּ לֵיטַל הָרִי זֶה לֹא יִטַל הָנִי מִלֵּי בְמִמוּנָא, אָבַל בְּאַסוּרָא אִין חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין עֲצָה נִגְדָה ה'. כָּל מְקוּם שֵׁישׁ בּוּ חִלוּל ה' אִין חוּלְקִין כְּבוֹד לְרַב. רַב יֵימַר הוּהּ יָדַע לֵה סְהוּדוּתָא לְמַר זׁיטְרָא אֲתָא לְקָמָה דְאַמַימָר אוֹתְבִינְהוּ לְכַלְהוּ אָמַר לֵה רַב אֲשֵׁי לְאַמַימָר וְהָאֵמַר עוּלָא מְחַלְקַת בְּבַעְלֵי דִינִים אָבַל בְּעֵדִים דְבְרֵי הַכֹּל בְּעַמְדֵיהּ. אָמַר לֵה: הָאֵי עֲשֵׂה וְהָאֵי עֲשֵׂה, עֲשֵׂה דְכְבוֹד תּוֹרָה עֲדִיף:

זוהר ויחי דף רמ"ג ע"ב

רַבִּי יוֹסִי וְרַבִּי חִזְקִיָּה הוּוּ אֲזוּלֵי לְמַחְמֵי לְרַבִּי שְׁמַעוֹן בְּקוּפּוּטְקֵיָא אָמַר רַבִּי חִזְקִיָּה הָאֵי דְאַמְרִינֵן לְעוֹלָם יִסְדֵּר בַּר נֶשׁ שְׁבָחָא דְמֵאֲרִיָּה וּלְבַתֵּר יִצְלִי צְלוּתֵיהּ הָאֵי מֵאֵן דְלַבְיָה טָרִיד וּבְעֵי לְצַלָּאָה צְלוּתָא וְאִיהוּ בְעַקְוֵוּ וְלֹא יִכִּיל לְסַדֵּר שְׁבָחָא דְמֵרִיָּה כְּדָקָא יְאוּת מֵאֵי הוּא אָמַר לֵיהּ אָף עַל גַּב דְלֹא יִכִּיל לְכוּנָא לְבָא וְרַעוּתָא סְדוּרָא וּשְׁבָחָא דְמֵרִיָּה אֲמַאי גֵרַע אֲלֵא יִסְדֵּר שְׁבָחָא דְמֵרִיָּה אָף עַל גַּב דְלֹא יִכִּיל לְכוּנָא וְיִצְלִי צְלוּתֵיהּ הֵדָא הוּא דְכְּתִיב (תְּהִלִּים י"ו) תְּפִלָּה לְדוֹד שְׁמַעָה יִי צִדֵּק תְּקַשִּׁיבָה רְנָתִי שְׁמַעָה יִי צִדֵּק בְּקִדְמִיתָא בְּגִין דְאִיהוּ סְדוּרָא דְשְׁבָחָא דְמֵרִיָּה וּלְבַתֵּר תְּקַשִּׁיבָה רְנָתִי הַאֲזִינָה תְּפִלָּתִי מֵאֵן דִּיכִיל לְסַדֵּר שְׁבָחָא דְמֵרִיָּה וְלֹא עֵבִיד עֲלֵיהּ כְּתִיב (יִשְׁעִיָּה א) גַּם כִּי תִרְבוּ תְּפִלָּה אֵינְנִי שׁוֹמֵעַ יְדִיכֶם וְגוֹמַר. כְּתִיב (דְּבָרִים כח) אֵת הַכֶּכֶשׁ אַחַד תַּעֲשֶׂה בְּבִקְרֹו וְאֵת הַכֶּכֶשׁ הַשֵּׁנִי תַעֲשֶׂה בֵּין הָעֲרָבִים. תְּפִלוֹת כְּנֻגַד תְּמִידִים תְּקַנּוּם. תָּא חֲזִי בְּאַתְעָרוּתָא דְלִתְתָא אֲתַעֵר הָכִי נְמִי לְעִילָא וּבְאַתְעָרוּתָא דְלְעִילָא הָכִי נְמִי לְעִילָא מְנִיָּה עַד דְמִטִּי אֲתַעָרוּתָא לְאַתֵּר דְבַעֲיָא בּוּצִינָא לְאַדְלָקָא וְאַדְלִיק וּבְאַתְעָרוּתָא דְתַנָּא דְלִתְתָא אֲדִלִיק בּוּצִינָא לְעִילָא וְכַד הָאֵי אֲדִלִיק בּוּצִינָן בְּלָחוּ בּוּצִינָן אֲחַרְגִין דְלִקּוֹן וּמִתְבְּרָכָאן מְנִיָּה בְּלָחוּ עֲלִמִין אֲשַׁתְּפַח דְאַתְעָרוּתָא דְקִרְבָּנָא תְּקוּנָא דְעֲלָמָא וּבְרָכָאן דְעֲלָמִין בְּלָחוּ הָא בִּיצִיד שְׂאֵרֵי תְנַנָּא לְסַלְקָא אַעוֹן דִּיקְנִין קְדִישִׁין דְמִכְּנֵן עַל עֲלָמָא אֲתַהֲנוֹן (ס"א אֲתַתְּקִינוּ) לְאַתְעָרָא וּמִתְעָרִין לְדִרְגִין בְּכִסּוּפָא דְלְעִילָא כְּמָה דְאֵת אָמַר (תְּהִלִּים קד) הַכְּפִירִים שׁוֹאֲגִים לְפָרֶף וְגוֹמַר אֲלִין מִתְעָרִין לְדִרְגִין עֲלָאִין דְעֲלִיָּהוּ עַד דְמִטִּי אֲתַעָרוּתָא עַד דְבַעֲיָא מְלָכָא לְאַתְחַבְרָא בְּמִטְרוּנִיתָא וּבְכִסּוּפָא דְלִתְתָא נְבַעִין מִיִּין תְּתָאִין לְקַבְלָא מִיִּין עֲלָאִין דְהָא לֹא נְבַעִין מִיִּין עֲלָאִין אֲלֵא בְּאַתְעָרוּתָא דְכִסּוּפָא דְלִתְתָא וּבְדִין תִּיאוּבָתָא אֲתַדְבַּק וּנְבַעִין מִיִּין תְּתָאִין לְקַבֵּל מִיִּין עֲלָאִין וְעֲלָמִין מִתְבְּרָכָאן וּבּוּצִינָן בְּלָחוּ דְלִקּוֹן וְעֲלָאִין וְתַתָּאִין מִשְׁתַּבְּחִי בְּבְרָכָאן:

Yosef Le-Chok

יוסף לחוק

Ethical Teaching:

מוסר

ספר חסידים סימן רח ט

Sefer Chasidim, Chapter 208, 209

[In the *alef bet* there are two *kafs*, [which literally means a scale pan]. For on the scales are weighed merit and reward; sin and their equivalent punishment. This is what it says in Daniel, “You have been weighed in the balance and found wanting.” (Daniel 5:27) A person will be mocked with the very same thing that he mocks others. There was an incident concerning an individual who mocked someone's defective vision, because he saw the house and the upper story together, and this individual's children were born with this very same defect in their vision. If you notice the house of a righteous person or a synagogue that has been destroyed, or that currently has non-Jews or evil people residing there, be aware that the Jews [the former residents] were people who lived there in a scornful manner. Similarly, a house of study in which people act frivolously will ultimately fall into the hands of the uncircumcised. “It is enough for a slave to act like his master.” In other words, the non-Jews did not behave frivolously in God's house until Jews behaved so. As it says, “Has this house become a den of robbers [... in your eyes]?” (Jeremiah 7:11) And afterward, “All the passers-by will pick its fruit.” (Psalms 80:13) The uncircumcised will never do evil, unless the Jews first practice evil among themselves, towards one another. And Torah scholars will not be denigrated unless they denigrate each other first, or unless others scorn the Torah and they do not refrain them from doing so.

Practical Law:

הלכה

Rambam, Laws of Blessings, Chapter 3

הרמב"ם הלכות ברכות פרק ג

(1) Flour made from one of the five species which was cooked in a pot, either alone or mixed with other ingredients, such as pancakes and the like, as well as grain that was split or pounded and cooked in a pot, such as “*rifot*” [a type of farina] or grits and the like, all this is called “*ma'asei kadeirah*,” as well as any

כף כף ששוקלין במאזנים וזכיות ושכר ועברות ופרענות השוה לעברה. וזהו שנאמר בדניאל תקילתא במאזניא ואשתכחת חסיר באותו ענין שאדם מתלוצץ יתלוצצו עליו. מעשה באחד שנתלוצץ באחד שהיה רואה הבית והעליה כאחד ונולדו בניו כף (פרוש מחוסר ראות עיניו): אם תראה בית של צדיק או בית פגום חרב או נכרית או רשעים דרים בו דע שישראל היו דרים בו דרך בזיון. וכן בית המדרש שנוהגים בו קלות ראש סופו נופל ביד ערלים דיו לעבד שיהא כרבו. פרוש לא נהגו נכרית קלות ראש ובזיון בבית ה' עד שנהגו בו ישראל שנאמר (ירמיה ז) המערת פריצים הייה הבית הזה. ואחר כף וארוה כל עוברי דרך לעולם לא יעשו הערלים רעה אלא אם כן יעשו ישראל תחלה רעה ביניהם זה לזה ולא יתבזו תלמידי חכמים אלא אם כן יבזו זה לזה תחלה או שמבזין את התורה ואין מוחין בידם:

א קמח של אחד מחמשת המינין שבשלו בקדרה בין לבדו בין שעברו עם דברים אחרים כגון לביבות וכיוצא בהן וכן הדגן שחלקו או פתשו ובשלו בקדרה כגון הריפות וגרש הפרמל וכיוצא בהן וכל זה הוא הנקרא מעשה קדרה וכן כל תבשיל

cooked food into which one of the five species of grain was mixed, either in the form of flour or in the form of bread — prior to eating them, one recites the blessing “Who creates many kinds of food” (בורא מיני מזונות). (2) To what does this apply? When this species is of primary importance to him, and is not a secondary food. But if one of the five species that he mixed in is of secondary importance, he recites the blessing only on the primary food thereby exempting the secondary. This is the rule of blessings: Whatever is of primary importance that has with it something of secondary importance, one recites the blessing for the main food and exempts the secondary, whether the secondary food was mixed in with the primary food or not.

שְׁעָרָב בּוּ מִחֻמֶּשֶׁת הַמִּינִין בֵּין קָמַח בֵּין פֶּת בְּתַחֲלָה מִבְּרַךְ עָלָיו בּוֹרָא מִינֵי מְזוּנוֹת: בַּמָּה דְּבָרִים אֲמֹרִים? בְּשֶׁהִיא הַמִּין הַזֶּה חָשׁוּב אֶצְלוֹ וְלֹא הִיא טְפִלָּה אֲבָל אִם הִיא אֶחָד מִחֻמֶּשֶׁת הַמִּינִין שְׁעָרָב טְפִלָּה אִינוּ מִבְּרַךְ אֶלָּא עַל הָעֶקֶר וּפּוֹטֵר אֶת הַטְּפִלָּה וְזוֹה כָּלֵל בְּבִרְכוֹת כָּל שֶׁהוּא עֶקֶר וְעָמוּ טְפִלָּה מִבְּרַךְ עַל הָעֶקֶר וּפּוֹטֵר אֶת הַטְּפִלָּה בֵּין שְׁהִיְתָה הַטְּפִלָּה מְעַרְבֶת עִם הָעֶקֶר בֵּין שְׁלֹא הִיְתָה מְעַרְבֶת:

SHOFTIM FOR THURSDAY TORAH

שופטים ליום חמישי תורה

יכוין בקריאת חמשה פסוקים אלו שהם כנגד ה דמילויי הה אחרונה דשם ב"ן לקנות הארת רוח משבת הבאה

יז וְלֹא יִרְבֶּה-לוֹ נָשִׁים וְלֹא יִסּוֹר לְבָבוֹ
 וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה-לוֹ מְאֹד: יח וְהָיָה
 כִּשְׁבָתוֹ עַל כֶּסֶף מִמְּלַכְתּוֹ וְכָתַב לוֹ אֶת-

(17) And he must not have many wives for himself, and his heart must not turn away; and he must not have a great amount of silver and gold for himself.
 (18) And it will be, when he sits upon the throne of his kingdom, that he will

RASHI

(17) **And he must not have many wives for himself** — *Only eighteen, for we find that David had six wives, and it was told to him [by Natan the prophet] (II Samuel 12:8): “[Thus says God ... and I gave you your masters house and your master's wives ...] and if this is too little, I would add for you just as much and just as much” [that is three times six altogether]. (Sanhedrin 21a; Sifrei) And he must not have a great amount of silver and gold for himself* — *However, he may have that which is required to provide for his troops (Sanhedrin 21b). (18) And it will be, when he sits [upon the throne of his kingdom]* — *If he does the above, he merits that his kingdom will remain established. (Sifrei) משנה התורה* — *i.e., two Torah scrolls, one that is*

רש"י
 (יז) וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים. אֶלָּא י"ח שֶׁמְצִינּוּ שְׁהִיָּה לוֹ לְדוֹד שֶׁשׁ נָשִׁים וְנֶאֱמַר לוֹ וְאִם מֵעַט וְאִוְסִיפָה לָךְ כִּהְנֶה וְכִהְנֶה: וְכֶסֶף וְזָהָב לֹא יִרְבֶּה לוֹ מְאֹד. אֶלָּא כְּדִי לַתֵּן לְאַבְסֻנְיָא (ס"א לְאַפְסֻנְיָא): (יח) וְהָיָה כִּשְׁבָתוֹ. אִם עָשָׂה כֵּן כְּדָאֵי הוּא שְׁתַּתְקִים מְלַכּוּתוֹ: אֶת מִשְׁנֵה הַתּוֹרָה. שְׁתֵּי סֵפְרֵי תּוֹרוֹת אַחַת שְׁהִיא